

Petr Kopečný

Katedra speciální pedagogiky
Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity
školitelka: doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph.D.

Prešov, 15. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Speciální pedagogika

- východisko: výchova a vzdělávání osob se **speciálními (vzdělávacími) potřebami**
- současné pojetí: **celoživotní** vzdělávání osob se zdravotním postižením + **komplexní péče**
- stále častěji skloňovaná problematika vícenásobného postižení
 ⇒ důležitost zkoumání kategorie NKS u osob s těžkými formami zdravotního postižení

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Profese logopedky/logopeda z pohledu laické veřejnosti aneb „tdnka“

- Jak vypadá?
- S kým pracuje?
- Kde pracuje?
- Co dělá?

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

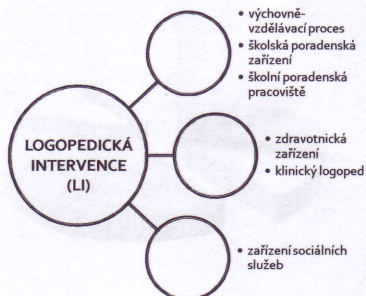
Jazykové roviny

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Logopedická intervence v ČR

- výchovně-vzdělávací proces
- školská poradenská zařízení
- školní poradenská pracoviště

- zdravotnická zařízení
- klinický logoped

- zařízení sociálních služeb

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Symptomatické poruchy řeči

- vznik z hlouběji zasahujících poškození
- druhotné řečové a jazykové poruchy (Grimm, H. 1999)

Poruchy jazykového a řečového vývoje u:

- **senzorického** postižení
- **neurologického** poškození
- **mentálního** postižení
- **pervazivních** poruch

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

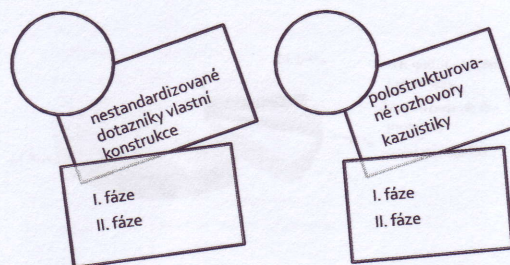
Metodologie

- výzkumný záměr Katedry speciální pedagogiky, PdF MU
  - 2012 – 2013
- Hlavní cíl:**
- analýza logopedických přístupů k rozvoji pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb v České republice
- Parciální cíle:**
- analýza organizace LI v DOZP
  - shrnutí důležitých kritérií pro logopedy DOZP pro zařazení uživatelů do LI
  - zjištění faktografických údajů o logopedech
  - deskripce cílové skupiny osob
  - analýza postojů logopedů k důležitosti rozvoje jednotlivých jazykových rovin

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Výzkumný design

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Výzkumný soubor kvantitativního šetření

I. FÁZE

- a) 96 vedoucích pracovníků
- návratnost: 46,4 %
  - pohlaví: 74 % ženy, 26 % muži
  - průměrný věk: 48,2 let
- b) 10 logopedů
- návratnost: 34,5 %
  - pohlaví: 90 % ženy, 10 % muži
  - průměrný věk: 38,4 let

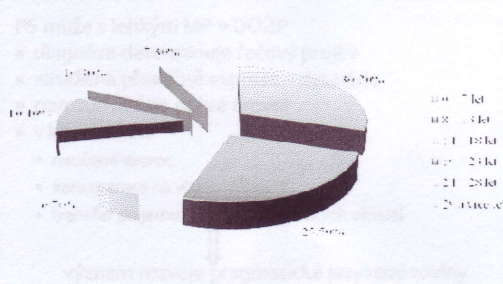
II. FÁZE

- 13 logopedů
- návratnost: 54,2 %
  - pohlaví: 100 % ženy
  - průměrný věk: 40 let

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

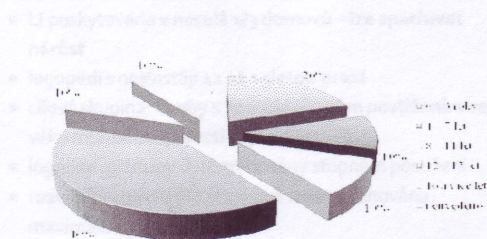
Délka praxe vedoucích pracovníků DOZP

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Délka praxe logopedů v DOZP

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

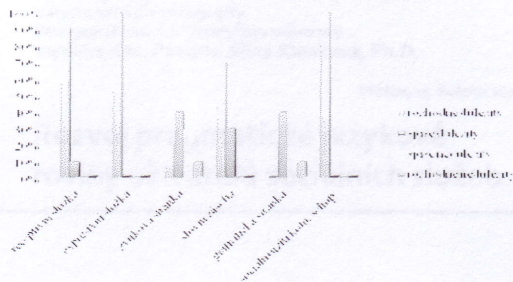
Cílová skupina osob

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

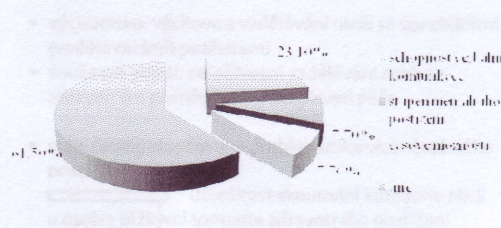
Rozvoj složek a rovin jazyka

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Kritéria pro zařazení do LI (Koříštková, E. 2013)

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Stupeň MP jako determinanta přístupů k rozvoji pragmatické jazykové roviny

- u 9 logopedek ano, u 4 ne (Koříštková, E. 2013)

verifikace hypotézy:

„Stupeň postižení ovlivňuje přístupy logopedů k rozvoji jednotlivých jazykových rovin uživatelů.“

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Kvalitativní studie

PS může s lehkým MP v DOZP

- diagnóza determinuje řečový projev
- zasažena převážně exprese – dysartrie
- porozumění na dobré úrovni
- v komunikaci:
  - naučené vzorce
  - koncentrace na vlastní expresi
  - transfer do jemu blízkých tematických oblastí

význam rozvoje pragmatické jazykové roviny

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Shrnutí

- LI poskytována v necelé 1/3 domovů – lze spatřovat nárůst
- logopedi s nejčastěji 12 až 15letou praxí
- cílová skupina: osoby s kombinovaným postižením ve věku mladší dospělosti (19 – 26 let věku)
- logoped. přístupy determinovány stupněm postižení
- rozvoji pragmatické jazykové roviny věnována maximální pozornost

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb

Symptomatické poruchy řeči

Děkuji Vám za pozornost a přeji dobrý den.

22. května 2013

Rozvoj pragmatické jazykové roviny uživatelů sociálních služeb